

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ Ing. Š. H.**, bývajúceho vo S., **2/ Ing. S. K.**, bývajúceho v T., **3/ Ing. J. H.**, bývajúcej vo S., **4/ A. K.**, bývajúcej v T., v dovolacom konaní zastúpených JUDr. P. D., advokátom, so sídlom v B., proti žalovaným **1/ Ing. I. K.**, bývajúcemu v B., **2/ Ing. V. K.**, bývajúcej v B., v dovolacom konaní zastúpených JUDr. T. P., advokátom so sídlom v B., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 20 C 38/2002, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. apríla 2007 sp.zn. 12 Co 80/2007, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. apríla 2007 sp.zn. 12 Co 80/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 22. apríla 2004 č.k. 20 C 38/02-129 určil, že žalobcovia 1/ a 3/ (v 1/3-ine) a žalobcovia 2/ a 4/ (tiež v 1/3-ine) sú ideálnymi podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti evidovanej Katastrálnym úradom, Správou katastra B., kat. územie R., na LV č. X. a to skladu súp. č. ., ktorý je postavený na parcele č. KN X.. Žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobcom trovy konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/, 2/ uzavreli so žalovaným 1/ 18. decembra 1997 zmluvu o združení podnikateľov v zmysle § 829 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Podľa článku I zmluvy účelom združenia malo byť spoločné vykonávanie podnikateľskej činnosti na využívanie nehnuteľnosti – skladovej haly nachádzajúcej sa v B., kat. úz. R., parc. KN č. X., pričom účastníci zmluvy sa zaviazali vyhľadať vhodného záujemcu na jej prenájom, resp. v termíne do 30 dní od uzavretia kúpnej zmluvy vypracovať spoločný prevádzkový zámer jej využitia. Žalobca 2/ sa zaviazal na úhradu kúpnej ceny

skladovej haly poskytnúť peňažnú hotovosť v sume 1 750 000,-- Sk v termínoch dohodnutých v kúpnej zmluve z 18. decembra 1997. Táto suma bola predávajúcemu D., š.p. „v likvidácii“ v súlade s obsahom kúpnej zmluvy, ktorú štátny podnik uzavrel len so žalovaným 1/ ako osobou, úspešne absolvujúcou výberové konanie, dňa 22. decembra 1997 riadne vyplatená (Ministerstvo pre správu a privatizáciu SR podľa zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby udelilo 22. októbra 1997 štátnemu podniku súhlas k priamemu predaju nehnuteľnosti pre kupujúceho Ing. I. K.). Na základe vykonaného dokazovania a za pomoci výkladu jednotlivých na seba naväzujúcich článkov zmluvy o združení, dospel k záveru, že hoci v kúpnej zmluve na strane kupujúceho vystupoval len žalovaný 1/, nehnuteľnosť bola získaná pri výkone spoločnej činnosti členov združenia. V zmysle zmluvy o združení bolo totiž úmyslom všetkých účastníkov združenia nehnuteľnosť najskôr nadobudnúť a následne ju využívať formou prenájmu tretím osobám. Činnosť žalovaného 1/, pri ktorej uzavrel kúpnu zmluvu, považoval za činnosť smerujúcu k splneniu účelu združenia. Takto sa podľa ustanovenia § 834 OZ priamo zo zákona založil spoluvlastnícky vzťah k nehnuteľnosti medzi všetkými účastníkmi združenia, bez ohľadu na to, že bola nadobudnutá na meno len jedného jeho účastníka. Žalobe žalobcov o určenie, že sú spolu so žalobkyňami 3/ a 4/ ideálnymi podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, každý v jednej tretine, preto vyhovel.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 19. apríla 2007 sp.zn. 12 Co 80/2007 na odvolanie žalovaných rozsudok okresného súdu potvrdil, rozhodol o trovách odvolacieho konania a vo výroku svojho rozsudku vyslovil, že je dovolanie prípustné. Zhodne so súdom prvého stupňa za základ svojho rozhodnutia vzal zistenia, že žalobcovia 1/, 2/ uzavreli so žalovaným 1/ 18. decembra 1997 zmluvu o združení podľa § 829 a nasl. Občianskeho zákonníka, že žalobca 2/ poskytol peňažnú hotovosť v sume 1 750 000,-- Sk na zakúpenie skladovej haly a že táto suma bola predávajúcemu D., š.p. „v likvidácii“ aj riadne vyplatená. S prihliadnutím na skutočnosti, ktoré predchádzali uzavretiu zmluvy o združení a za pomoci jej výkladu dospel k záveru, že nehnuteľnosť – skladová hala – bola získaná pri spoločnej činnosti účastníkov združenia. Vychádzal z úvahy, že k naplneniu cieľa združenia, t.j. k prenájmaniu nehnuteľnosti vyplývajúcejmu z článku 2 zmluvy, bolo potrebné urobiť najskôr kroky za účelom jej získania, a to zabezpečiť uzavretie kúpnej zmluvy, zabezpečiť finančné prostriedky na zaplatenie kúpnej ceny a tiež osobu, ktorá ich poskytne. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že účastníci zmluvy už od júla 1997 po určitej vzájomnej dohode vyvíjali spoločnú činnosť (žalovaný 1/ zabezpečoval uzavretie kúpnej

zmluvy, žalobca 2/ poskytol finančné prostriedky na kúpu nehnuteľnosti a žalobca 1/ sa podieľal na zabezpečení jeho účasti v združení), ktorá bola v súlade s uzavretou zmluvou o združení. Z textu zmluvy o združení vyvodil skutkový záver, že účastníci združenia nemali v čase jej uzavretia spornú nehnuteľnosť k dispozícii (táto sa podľa obsahu zmluvy mala len kúpiť). Za spoločnú činnosť podľa tejto zmluvy považoval preto aj nadobudnutie spornej haly. Keďže združenie uzavreté podľa § 829 OZ nemá právnu subjektivitu a zákon neupravuje zvláštny režim pre nadobúdanie nehnuteľných či huteľných vecí, dospel zhodne so súdom prvého stupňa k právnemu názoru, že k takto získanej nehnuteľnosti vznikol priamo zo zákona spoluvlastnícky vzťah medzi všetkými účastníkmi združenia, hoci nehnuteľnosť bola získaná len jedným z účastníkov združenia v procese podľa zákona č. 92/1991 Zb. Okresný súd preto správne rozhodol, keď žalobe vyhovel a určil, že žalobcovia 1/ a 2/ spolu so žalobkyňami 3/ a 4/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti. K spornej nehnuteľnosti sa podľa ustanovenia § 834 OZ priamo zo zákona založil spoluvlastnícky vzťah žalobcov a žalovaného 1/. K vzťahu zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby k ustanoveniu § 834 OZ uviedol, že tento zákon nevyklučuje uplatnenie režimu nadobúdania privatizovaného majetku do spoluvlastníctva účastníkov zmluvy o združení v zmysle kogentného ustanovenia § 834 OZ. Rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Vzhľadom na to, že sa v danej veci riešila právna otázka zásadného významu, ktorou sa judikatúra doposiaľ nezaoberala, pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie. Za otázku zásadného právneho významu považoval výklad ustanovenia § 834 OZ. V rámci neho zvlášť otázku, ktorú formuloval nasledovne : „ak sa osoby združené podľa § 829 OZ dohodnú, že spoločne nadobudnú nehnuteľnosť, či takto získaný majetok pri výkone spoločnej činnosti sa stáva spoluvlastníctvom všetkých účastníkov aj vtedy, ak nehnuteľnosť bola získaná kúpnu zmluvou uzavretou len jedným z účastníkov združenia podľa zákona č. 92/1991 Zb.“.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali včas dovolanie žalovaní. Navrhli rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietali nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Uviedli, že odvolací súd aplikoval na daný prípad ustanovenie § 834 OZ nesprávne. Poukázali na to, že žalovaný 1/ nadobudol vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti v rámci likvidácie majetku štátneho podniku. Pri predajoch štátneho majetku zákonodarca stanovil prísne formálno-právne podmienky, aby bolo úplne jasné, kto je účastníkom zmluvy a aby sa nemohli stať kupcami subjekty neželané, ktoré nefigurovali v procese kúpy. Uzavretiu kúpnej zmluvy predchádzal preto dlhodobý proces výberového

konania kupca, v ktorom uspel žalovaný 1/. Kupujúcim mohla byť len osoba, ktorá bola schválená rozhodnutím Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku a ktorou bol práve žalovaný 1/. Žalovaný 1/ v tomto procese a ani pri uzatváraní kúpnej zmluvy nekonal za združenie a ani v jeho mene nevystupoval. Nebolo preto možné, aby účastníci zmluvy o združení nadobudli k nehnuteľnosti spoluvlastníctvo priamo zo zákona podľa ustanovenia § 834 OZ. Okrem toho namietali, že odvolací súd (rovnako tiež súd prvého stupňa) nevenoval náležitú pozornosť otázke časovej následnosti zmlúv, ktorú otázku považovali za závažnú. Hoci kúpna zmluva i zmluva o združení formálne vykazujú ten istý dátum, boli uzatvárané s odstupom času. Kúpna zmluva bola uzavretá 18. decembra 1997 a zmluva o združení až vo februári 1998 (žalovaný 1/ podpísal takto antidatovanú zmluvu o združení až vo februári 1998). Táto časová postupnosť je evidentná aj z textu zmluvy o združení, v ktorom sa cituje už existujúca kúpna zmluva z 18. decembra 1997. Keďže uzavretiu kúpnej zmluvy nepredchádzalo uzavretie zmluvy o združení, žalovaný 1/ pri uzavretí kúpnej zmluvy ani nemohol prejavovať vôľu ako člen združenia. Aj z tohto dôvodu nebolo možné na danú vec vzťahovať ustanovenie § 834 OZ. Napokon, odvolací súd nesprávne dospel k záveru, že žalobcovia 1/ a 2/ a žalovaný 1/ spornú nehnuteľnosť získali pri výkone spoločnej činnosti, ako základného predpokladu nadobudnutia spoluvlastníctva v zmysle § 834 OZ. Účel združenia a združená činnosť bola totiž jednoznačne vyjadrená v článku I zmluvy o združení, podľa ktorého účelom bolo využívanie nehnuteľnosti, t.j. prenájom nehnuteľnosti. Predchádzajúca kúpa nehnuteľnosti v zmysle textu zmluvy nebola ani účelom, ani činnosťou združenia. Poukázali na to, že účel združenia dohodnutý v zmluve o združení nebolo možné meniť, ani rozširovať výkladom, ak tento účel bol jednoznačne stanovený v článku I zmluvy, ako to nesprávne urobil odvolací súd.

Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že sa plne stotožňujú s právnym názorom vyjadreným v rozsudkoch prvostupňového a odvolacieho súdu, ktoré považujú za vecne správne. Potvrdili síce, že zmluva o združení v článku I definovala účel združenia ako spoločné vykonávanie podnikateľskej činnosti na využívanie nehnuteľnosti bez toho, aby výslovne stanovila, že účelom združenia je aj kúpa nehnuteľnosti. Skutočný účel zmluvy však bolo potrebné skúmať, vzhľadom na obsah ďalších ustanovení zmluvy, ako aj na skutočnosti, ktoré predchádzali kúpe nehnuteľnosti a ktoré boli preukázané na základe vykonaných dôkazov tak, ako to správne urobil odvolací a tiež okresný súd. Odvolací súd nepochybil ani pri právnej kvalifikácii veci. Správne vychádzal z právneho názoru, že vlastníctvo, resp. spoluvlastníctvo k nehnuteľnosti je možné nadobudnúť aj priamo zo zákona v zmysle § 834

OZ. Stačí, že majetok bol nadobudnutý pri výkone spoločnej činnosti, ktoréhokoľvek z členov združenia. V tomto smere dávali do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 32 Odo 699/2001 uvedené v komentári k Občianskemu zákonníku vydanému vo vydavateľstve C.H.BECK v Prahe v roku 2004. Navrhli dovolanie žalovaných zamietnuť a priznať im náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníkmi konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Odvolací súd pri vyslovení prípustnosti dovolania (§ 238 ods. 3 O.s.p.) vymedzil aj právnu otázku zásadného významu, pre riešenie ktorej pripustil dovolanie. Tým zásadne indikoval, že dovolanie bolo možné proti nemu podať len z dôvodu, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Aj dovolací súd bol zásadne oprávnený riešiť len tú právnu otázku, ktorá spadá do rámca odvolacím súdom pripusteného dovolania.

Zásadnosť svojho rozhodnutia po právnej stránke odvolací súd videl v tom, že pre jeho rozhodnutie o žalobe má hlavný význam výklad ustanovenia § 834 OZ. V jeho rámci za významnú považoval otázku možnosti nadobudnutia spoluvlastníctva k nehnuteľnosti účastníkmi združenia, ak nehnuteľnosť bola získaná kúpnu zmluvou uzavretou len jedným z účastníkov združenia v procese podľa zákona č. 92/1991 Zb. Sám citované zákonné ustanovenie vyložil tak, že členovia združenia môžu nehnuteľnosť nadobudnúť do spoluvlastníctva priamo zo zákona podľa § 834 OZ aj v takomto prípade, ak sa na tom dohodnú.

Podľa § 829 ods. 1 OZ niekoľko osôb sa môže združiť, aby sa spoločne pričínili o dosiahnutie dojednaného účelu.

Podľa § 829 ods. 2 OZ združenia nemajú spôsobilosť na práva a povinnosti.

Podľa § 834 OZ majetok získaný pri výkone spoločnej činnosti sa stáva spoluvlastníctvom všetkých účastníkov.

Zmluvu o združení uzatvárajú najmenej dve osoby alebo ju môže uzavrieť aj viacero osôb. Vzniká len vtedy, ak s jej obsahom prejavia súhlas všetky osoby, ktoré majú byť stranami zmluvy. K vzniku zmluvy sa obligatórne vyžaduje, aby v nej účastníci dohodli spoločný účel, ku ktorému sa strany združujú a vymedzili v nej činnosť, ku ktorej sú strany povinné. Zákon pre túto zmluvu (jej platnosť) nepredpisuje písomnú formu. Z praktického hľadiska, jednoznačného stanovenia podmienok fungovania združenia, však možno predpokladať, že písomná forma zmluvy bude pravidlom. Uzavretím zmluvy o združení nevzniká nový subjekt. Združenie teda samo nemôže vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a mať záväzky. Subjektom právnych vzťahov, vznikajúcich v súvislosti s činnosťou združenia, môžu byť len samotní účastníci združenia. Každý účastník združenia má povinnosť vyvíjať činnosť k dosiahnutiu účelu združenia. Táto činnosť môže mať faktickú povahu, ale môže spočívať aj v právnych úkonoch. Keďže združenie nie je právnickou osobou (nemá právnu subjektivitu), nemôže byť zmluvnou stranou pri uzavieraní zmlúv a nemôže byť ani vlastníkom. Majetok získaný pri výkone spoločnej činnosti nadobúdajú priamo zo zákona jednotliví účastníci združenia do spoluvlastníctva. Pritom spoluvlastnícky vzťah sa vytvára zásadne medzi všetkými účastníkmi združenia, teda nielen medzi tými, ktorí sa o jeho získanie pričínili svojou činnosťou. To platí aj vtedy, ak sa o získanie majetku pričínil hoci len jeden z členov združenia. Keďže zákon neupravuje osobitný režim pre nadobúdanie hnuteľných, či nehnuteľných vecí, treba ustanovenie § 834 OZ vykladať tak, že sa vzťahuje na všetok majetok. To znamená, že spoluvlastnícky vzťah vzniká priamo zo zákona nielen k veciam hnuteľným, ale aj k veciam nehnuteľným. Základným predpokladom vzniku spoluvlastníckeho vzťahu všetkých členov združenia je, že majetok bol získaný pri výkone ich spoločnej činnosti. Nie každá spoločná činnosť však zakladá vznik spoluvlastníckeho vzťahu k majetku. Vždy musí ísť o majetok, ktorý je získaný v súvislosti s činnosťou účastníkov združenia, smerujúcou k naplneniu vopred dohodnutého cieľa. Získaný majetok musí byť teda výsledkom účastníkmi pre účely združenia realizovanej činnosti. Výkonom spoločnej činnosti účastníkov združenia treba rozumieť nielen činnosť, pri ktorej účastníci konali spoločne, ale aj individuálnu činnosť zameranú na dosiahnutie spoločného účelu združenia. Keďže výkon spoločnej činnosti je viazaný na konanie účastníkov združenia, právne významná je len tá činnosť, ktorá je vykonávaná po vzniku združenia. Treba zdôrazniť, že pojem „výkon spoločnej činnosti“ uvedený v tomto zákonnom ustanovení, si nie je možné zamieňať so samotným cieľom združenia. Uvedený zákonný predpoklad treba považovať za splnený aj vtedy, ak hoci len jeden z účastníkov združenia urobí právny úkon smerujúci k získaniu nehnuteľnosti a tým súčasne uskutočňuje účel združenia stanovený

vo forme dohody, podľa ktorej jej účastníci prejavili vôľu spoločne nadobudnúť nehnuteľnosť a k tomuto cieľu spojili organizačnú činnosť a finančné prostriedky. To isté platí, ak dohodnutým účelom združenia je prenájom alebo iné využitie nehnuteľnosti, a jej nadobudnutie je výsledkom činnosti účastníkov združenia alebo niektorého z nich smerujúcej k dosiahnutiu tohto cieľa. V takomto prípade je rozhodujúce to, či ten, kto robí právny úkon, koná, t.j. prejavuje vôľu ako člen združenia. Ak vystupuje ako člen združenia, priamo zo zákona sa vytvára spoluvlastnícky vzťah k nehnuteľnosti medzi všetkými účastníkmi združenia.

V posudzovanej veci odvolací súd síce pripustil dovolanie na otázku výkladu ustanovenia § 834 OZ a v rámci neho na riešenie konkrétneho problému, sám však ucelený výklad tohto zákonného ustanovenia neurobil.

Odvolací súd správne uviedol, že spoluvlastnícky vzťah sa medzi účastníkmi združenia môže v zmysle § 834 OZ vytvoriť aj vtedy, ak nehnuteľnosť bola získaná kúpnu zmluvou len na meno jedného z účastníkov združenia. Za správne možno považovať aj jeho konštatovanie, že zákon č. 92/1991 Zb. výslovne nevyklučuje uplatnenie režimu nadobúdania majetku do spoluvlastníctva účastníkov zmluvy o združení. Potiaľ možno s odvolacím súdom súhlasiť.

Pre založenie spoluvlastníckeho vzťahu medzi účastníkmi združenia podľa § 834 OZ je potrebné, aby nehnuteľnosť bola získaná pri výkone ich spoločnej činnosti. To znamená, že účastník združenia, ktorý robí právny úkon smerujúci k nadobudnutiu nehnuteľnosti, musí konať, t.j. prejavovať vôľu ako člen združenia. Záver odvolacieho súdu, že účastníci združenia získali nehnuteľnosť pri výkone spoločnej činnosti, je však predčasný.

V danej veci predpoklad získania nehnuteľnosti pri výkone spoločnej činnosti mohol byť splnený len za podmienky, že zmluva o združení bola uzavretá skôr, resp. že združenie bolo vytvorené hoci i len na základe ústnej dohody skôr, než bol urobený právny úkon smerujúci k nadobudnutiu nehnuteľnosti. Ak totiž žalobcovia 1/ a 2/ a žalovaný 1/ neuzavreli zmluvu o združení predtým, než žalovaný 1/ kúpnu zmluvu, nemohol žalovaný 1/ prejav vôle smerujúci k nadobudnutiu nehnuteľnosti urobiť ako člen združenia. Treba preto prisvedčiť dovolateľom v tom, že pre správne právne posúdenie veci malo rozhodujúci význam zistenie časovej následnosti uzavretia týchto zmlúv.

Odvolací súd svoj záver o tom, že v čase vzniku zmluvy o združení datovanej 18. decembra 1997, kúpna zmluva uzavretá ešte nebola, oprel len o samotný text zmluvy o združení, z ktorého vyvodil, že účastníci spornú nehnuteľnosť nemali k dispozícii a že táto sa mala len kúpiť.

Dovolací súd uvedené zdôvodnenie urobené odvolacím súdom považuje za úplne nepostačujúce pre ním vyslovený záver. Z vykonaného dokazovania totiž vyplýva, že obe zmluvy (zmluva o združení a kúpna zmluva) boli datované rovnakým dňom a že v zmluve o združení v jej článku 2 vete druhej sa spomína kúpna zmluva z 18. decembra 1997. Bez vykonania ďalšieho dokazovania, treba preto považovať skutkový záver týkajúci sa uvedenej okolnosti za predčasný a teda nesprávny. Už z tohto dôvodu bolo nutné rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V súvislosti s konkrétne formulovanou otázkou, na ktorú odvolací súd pripustil dovolanie treba uviesť, že žalovaný 1/ kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bola sporná nehnuteľnosť, uzatváral v procese likvidácie majetku štátneho podniku. Nastolenú právnu otázku bolo preto potrebné riešiť nielen z pohľadu zákona č. 92/1991 Zb., ale aj zákona č. 119/1990 Zb. o štátnom podniku. Odvolací súd sa obmedzil v odôvodnení rozsudku pri riešení tejto právnej otázky len na konštatovanie, že zákon č. 92/1991 Zb. výslovne nevyklučuje uplatnenie režimu nadobúdania privatizovaného majetku do spoluvlastníctva v zmysle kogentného ustanovenia § 834 OZ. Iné zdôvodnenie tejto právnej otázky odvolací súd neurobil. Jeho rozhodnutie je preto v tejto časti pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné, čo treba považovať za vadu konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p., ku ktorej dovolací súd musí vždy prihliadať (§ 242 ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. októbra 2008

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová